قاراماي ئەسەرلىرى — 1

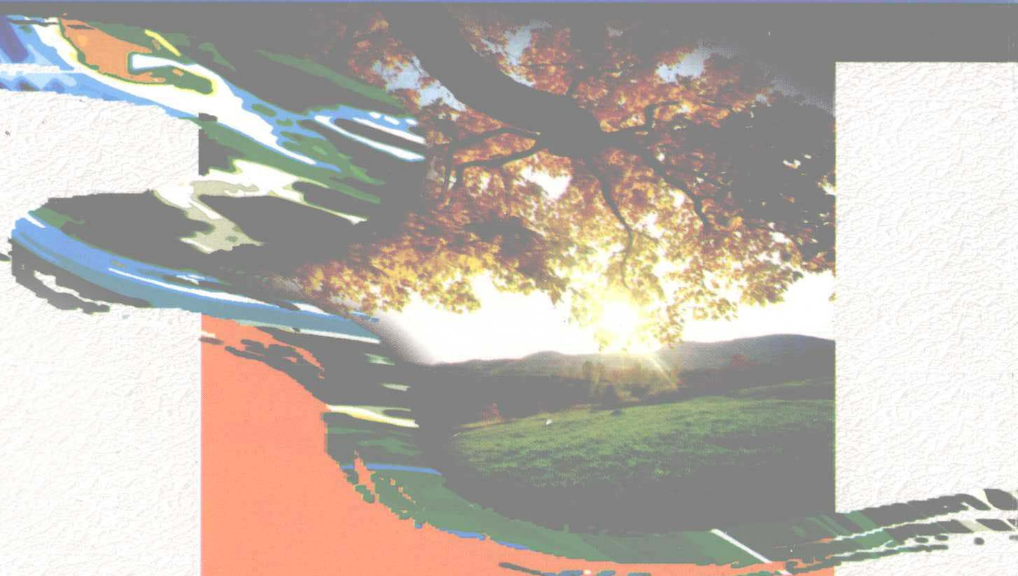

قوياش نۇرى ئاستىدا

شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：艾尼瓦尔·艾山
责任校对：迪力亚尔·吐尔逊
封面设计：阿里甫·夏

油田精作—1
阳光下（维吾尔文）
（中篇小说集）
克拉玛依文联　编

新疆青少年出版社出版
（乌鲁木齐市胜利路二巷1号　邮编：830049）
新疆新华书店发行
新疆翼百丰印务有限公司印刷
850×1168毫米　32开　9.875印张
2008年7月第1版　2008年7月第1次印刷

ISBN978－7－5371－5967－8　定价：20.00元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

دەرۋ مىلودىيىسىنىڭ رەڭدار بەدىئىي سۈرىتى

(كىرىش سۆز ئورنىدا)

قاراماي — جۇمھۇرىيىتىمىز قۇرۇلغاندىن بۇيان ئۆزلەشتۈ-رۈلگەن تۇنجى چوڭ نېفىتلىك، شۇنداقلا نېفىت ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن جۇشقۇن ۋە ياش شەھەر. بۇ خاسىيەتلىك ماكاندا 50 نەچچە يىلدىن بېرى شەكىللەنگەن ئۆزگىچە كارخانا مەدەنىيىتى، تۇرمۇش مۇھىتى، تەرەققىيات مەنزىرىسى، بولۇپمۇ جۇشقۇن ئېقىندەك مەۋج ئۇرۇپ تۇرىدىغان قاراماي روھى كىشىلەرنى ھەر زامان جاپاغا چىداپ ئالغا ئىلگىرىلەشكە ئۈندەپ، ئاپتونوم رايوند-مىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە كارخانا مەدەنىيىتىنى بېيىد-تىش ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپە قوشۇپ كەلمەكتە. بۇ مېھرى ئىسسىق زېمىندا ياشاپ كەلگەن ئۈچ ئەۋلاد كىشىلەر پۈتمەس - تۈگىمەس غەيرەت - شىجائىتى بىلەن ئۇزاقتىن بۇيان قاقاسلىق ئىچىدە تۇرغان، چۆل باغرىدا ئالەمشۇمۇل مۆجىزىلەرنى ياراتتى. بۇنى قارامايىنىڭ نەچچە ئەۋلاد رەھبەرلىك قاتلىمىنىڭ، قاراماي شەھەر، نېفىت ئىدارە، نېفىتلىك شىركىتى ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلار پارتكومىنىڭ قاتلامىۇ توغرا رەھبەرلىكى، شە-ھەرلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ ياخشى يېتەكلىشى، توغرا سىياسەتلەرنى بەلگىلەپ يېقىندىن يول كۆرسىتىپ، ئىلھام - مەدەت بېرىشى ۋە كۆڭۈل بۆلۈشىدىن ھەرگىز ئايرىپ قارىغىلى بولمايدۇ. ئەنە شۇنداق بولغاچقا بۈگۈنكى قاراماي كۆكتىكى سا-ناقسىز يۇلتۇزلار بىلەن ھۆسن تالىشالايدىغان ئاجايىپ ئۇلۇغۋار ماكانغا ئايلاندى. ئۇزۇلمەي داۋاملاشقان شەرەپلىك ھەم جاپالىق كۈرەش قاراماي روھىنى تېخىمۇ جۇلالاندۇرۇپ، ئەبەدىي ئۆچ-

مەس گۈلخانىغا، قىممىتى تەڭداشسىز گۆھەر ماكانىغا ئايلاندۇر- دى.

كۆپچىلىككە مەلۇمكى، نېفىت سانائەتنىڭ جېنى، شۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرمۇشمۇ ئىجادىيەتنىڭ جېنى ھەم مەنبەسى. ھەر- قانداق بىر ئەدەبىي ئەسەر ئىجاد قىلىنغاندا ئاپتورغا تەئەللۇق بولسىمۇ ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن خەلققە مەنسۇپ بولىدۇ. خۇددى ھاياتنىڭ قىممىتى ئىجادىيەتتە، خەلققە تەقدىم ئېتىشتە بولغاندەك بۇ يەردىكى ئاپتورلارنىڭ ئىجاد قىلغان ئەسەرلىرىمۇ قاراماينىڭ تەرەققىياتىغا قوشۇلغان تۆھپە، قاراماي كىشىلىرى- نىڭ روھىغا بېرىلگەن ئىلھام بولۇپ كەلدى. ئەنە شۇنداق ئوت يۈرەك ئىجادىيەتچىلەردىن مەرھۇم شائىر زەينىدىن سالىيوپ، توختى سېلىم، نىياز نۇرۇللا، ئا. ئالماسلارنى ھەمدە ھازىرقى پېشقەدەملەردىن نەيىم يۈسۈپ، توختى قاسىم خۇشال، ئۆمەرجان كېرىم، ئا. قاسىم، ئابدۇرېشىت قادىرى، سىراجىدىن سېيىتنى- ياز قاتارلىقلارنى ۋە كېيىنكىلەردىن ئابدۇۋايىت ئوسمان، مۇ- ھەممەد مەمتېلى، مۇھەممەد سابىت، غالىب توختى، ئابدۇرېھىم ئابدۇللالارنى كۆرسىتىش بىلەن بىللە بۈگۈنكى كۈندە تېخىمۇ زور شجائەت بىلەن ئىجاد قىلىپ قاراماينىڭ رومانچىلىق، نەسرچى- لىك، شېئىر ـ داستانچىلىق، ئوبزورچىلىق ھەم ئەدەبىي تەرجى- مىچىلىك ساھەسىدە سەمەرىلىك خىزمەت قىلىۋاتقان ئاپتورلار- دىن ئارسلان تالىپ، ئوسمان قاۋۇل، ئىبراھىم نىياز، ئايبېك ئۆمەر ئۇيغۇرىدەك ئونلىغان ئاپتورلارنى، ئايال ئاپتورلاردىن گۈ- زەلنۇر مۇتەللىپ، ئارزۇگۈل ئابدۇرېھىم قاتارلىقلارنى ساناپ ئۆتۈش مۇمكىن. ئۇلارنىڭ ئەجرى بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىپ خەلققە تەقدىم قىلىنغان «تۆھپە» (كىنو سىنارىيىسى — نىياز نۇرۇللا، ئا. ئالماس تەرجىمىسى)، «نېفىت چېچەكلىرى» قاتارلىق تۆت پارچە كوللېكتىپ شېئىرلار توپلىمى، «ئالتۇن بۇلاقلار» (كول- لېكتىپ نەسرلەر توپلىمى)، «ئېگىزگە ئاققان سۇ» (كوللېك-

تىپ پوۋېستلار توپلىمى) ، «ئىز دىيار لىرىكىلىرى» (كوللېك-
تىپ شېئىرلار توپلىمى) ، «چۆلدىكى تۇنجى چىراغ» (كوللېك-
تىپ ھېكايىلەر توپلىمى) ۋە كېيىنكى چاغلاردا ئاپتورلىرىمىز
مۇستەقىل نەشر قىلدۇرغان كىتابلاردىن «ۋىجدان بۇيرۇقى»
(نەيىم يۇسۇپ) ، «ئۇيقۇسىز چۈش» ، «ھالاكەتلىك ئۈچ بۇر-
جەك» ، «كروران ھەققىدە يېڭى رىۋايەت» ، «خىزىرغا يولۇققان
ئاتا» ، «ياۋا كۆز» ، «كەچ كۈزدىكى شىۋىرغان» (ئارسلان تا-
لىپ) ، «كاككۇك ھەققىدە رىۋايەت» ، «ئەپيۇنگۈل» ، «ئۇ مېنى
قۇياشىم، دېدى» (ئوسمان قاۋۇل) ، «نېفىتلىك ئوغلى» (ئا.
ئالماس) ، «سەپەردىكى سۈرەتلەر» (ئابدۇرېشىت قادىرى) ،
«كېچە قىيانى» (تۇرسۇن مۇسا) ، «قۇم ئۇيۇقلىرى» (ئىبرا-
ھىم نىياز) ، «ئىزلىرىم» (ئەركىن مۇھەممەد كامالى) ، «يې-
تىم قىز» (ئەمەت جاپپار) ، «ئۇچار تەخسىدىكى مۇقام ئاۋازى»
(ئايبېك ئۆمەر ئۇيغۇرى) ، «ئاتەش نەپەسلەر» (مۇختار قادىر
ھونزادە) ، «جۇڭغاردىكى مەرۋايىت» (توختى قاسىم خۇ-
شال) ، «چۆلدىكى مەرۋايىت» (سادىر قادىر) شۇنىڭ بىلەن بىر
ۋاقىتتا يەنە «شىنجاڭ نېفىتلىكىنىڭ 40 يىلى» ، «شىنجاڭ
نېفىتلىكىنىڭ 50 يىلى» قاتارلىق بىر تۈركۈم كىتابلارنى كۆر-
سىتىپ ئۆتۈشكە بولىدۇ. بۇ نۇقتىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا قاراماي
ئاپتورلىرىنىڭ ئەدەبىي ئىجادىيىتى نېفىتچىلارنىڭ ئورتاق ئىجا-
دىيىتى بولۇپ، ئۇنىڭدا نېفىتچىلارنىڭ جاراڭلىق ناخشا ساداسى
ھەم يۈرەك كۈيلىرى ئەكس ئېتىپ تۇرىدۇ. بۇ نېفىتچىلارنىڭ
گۈزەللىكنى سۆيۈش، ھېس قىلىش ھەم ئىجاد قىلىش سەزگۈر-
لۈكىنى ئويغىتىپ، ئۇنى ئۆزگىچە خاسلىققا ۋە بەدىئىي پۇراققا
ئىگە قىلغان.

قاراماي شەھىرى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىق تويىغا ئاتاپ
تۈزۈلگەن «قۇياش نۇرى ئاستىدا» ، «بۇمۇ مۇھەببەت» ، «سۆيگۈ
نىدالىرى» ، «گۈلۈم ئۈچۈن ياشايمەن» ناملىق تۆت كىتابنىڭ

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com

ئۆز ئىچىگە ئالغانلىرى ئەنە شۇنداق جۇشقۇن ھايات قوينىدا ئىگىلىك تىكلەۋاتقان قارامايلىقلار ھاياتى پائالىيەتلىرىنىڭ رەڭدار كارتىنىسى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ يالقۇنلۇق يۈرەك ساداسى. بۇ كىتابلار قاراماي شەھىرى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىق ھارپىسىدا، قاراماي شەھەرلىك پارتكومنىڭ غەمخورلۇقى، يولىيورۇق بېرىشى ھەم يېتەرلىك ئىقتىسادىي مەبلەغ ئاجرىتىپ، كۆرسەتمە بېرىشى ئاستىدا، قاراماي ئەدەبىيات ـ سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى پارتگۇرۇپپىسىنىڭ ئەجىر سىڭدۈرۈپ تەشكىللەپ، ئويۇشتۇرۇشى ئاساسىدا يېرىم يىل جاپالىق تىرىشىش ئارقىلىق تەييارلانغان بولۇپ، ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا پوۋېستلار، ھېكايىلەر، نەسر ۋە شېئىرلاردىن ئىبارەت ژانىرلار بويىچە تۈزۈلدى. ئۇنىڭدا نېفىتلىك تۇرمۇشى، نېفىتچىلارنىڭ جاپالىق كۈرەشلىرى تەسۋىرلىنىش ئارقىلىق، گۈزەل قاراماي مەدھىيىلەنگەن. رايونىمىزنىڭ ھاياتى كۈچكە تولغان مەپتۇنكار مەنزىللىرى، ئىناق، باياشات تۇرمۇشى ئىپادىلەنگەن. دەۋر مېلودىيىسى ياڭرىتىلىپ، خەلقىنىڭ ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىگىلىك يارىتىش روھى، گۈزەللىككە، پاكلىققا، ساداقەتمەنلىككە بولغان ساپ تۇيغۇلىرى ئەكس ئەتكەن. كىشىلەر ئوتتۇرىسىدىكى پاك سۆيگۈ، ۋاپادارلىق، يۇرت مۇھەببىتى، ئىلىمگە ئىنتىلىش، كەلگۈسى ھەققىدىكى گۈزەل ئارزۇلار تەلقىن قىلىنغان. شۇنىڭ بىلەن بىللە بۇ ئەسەرلەردە شىنجاڭ نېفىت سانائىتى سېپىدە قان ـ تەر ئاققۇزغان كىشىلەرنىڭ بېسىپ ئۆتكەن ئەگرى ـ توقاي مۇساپىسى ئوخشاشمىغان بەدىئىي شەكىللەر ئارقىلىق خېلى يۇكسەك دەرىجىدە يورۇتۇپ بېرىلگەن. بۇ ئەسەرلەردە قارامايدا روي بېرىۋاتقان يېڭىچە تۇرمۇش، نۇرلۇق سەھىپىلەر، ئۇنتۇلماس ئىشلار چىن ھەم قايناق ھېسسىيات بىلەن ئۇنۇملۇك ئىپادىلەنگەن. توپلاملاردىكى ئەسەرلەردە قويۇق تۇرمۇش پۇرىقى، شۇنداقلا يۇكسەك بەدىئىي جەلپكارلىق جۇلالاپ تۇرىدۇ.

ئىشىنىمىزكى، توپلامغا كىرگۈزۈلگەن ئەسەرلەر ئەنە شۇنداق بىرقەدەر كەڭ، ساغلام مەزمۇننى ئۆز ئىچىگە ئالغانلىقى، پەلسەپە، ئېستېتىكا، ئىماگ ۋە كەلگۈسى ھەققىدىكى گۈزەل تەلقىنلەرگە تويۇنغانلىقى بىلەن قارامايىنىڭ ئەدەبىيات - سەنئىتى ھەم مەدەنىيىتى جەھەتتىكى ئارتۇقچىلىقى بىلەن ئالاھىدە خاراكتېرلىنىدۇ. قاراماي شەھىرى قۇرۇلغانلىقىغا 50 يىل بولغان بۈگۈنكى كۈندە شىنجاڭ نېفىت سانائىتىنىڭ بۆشۈكى بولغان قارامايىنىڭ بۇ سوۋغىسى ئۆزىنىڭ ئاجايىپ مول مەزمۇنغا ئىگە ئالاھىدىلىكى بىلەن كىشىلەرنى تېخىمۇ گۈزەل مەنزىللەرگە يېتەكلىگۈسى!

قاراماي شەھەرلىك ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى
2008 - يىل 4 - ئاي

مۇندەرىجە

ئېرىمنىڭ يەنە بىر يۈزى ……………… دىلنۇر ياسىن (1)

قۇياش نۇرى ئاستىدا ………………… ئوسمان قاۋۇل (51)

پۇشايمان يېشى ……………… ئەلجان ئوبۇل خەنجەر (110)

ئاچا يول………………………………… ئابدۇرېھىم ئابدۇللا (235)

ئېرىمنىڭ يەنە بىر يۈزى

دىلنۇر ياسىن

بۈگۈن يەنە قار ياغدى. پۈتۈن كائىنات ئاپئاق لىباسقا پۈركىنىپ، ئاجايىپ چىرايلىق بولۇپ كەتكەندى. ئوقۇش مەۋسۇمىنىڭ ئاخىرىدىكى خىزمەتنىڭ ئالدىراشچىلىقىدىنمۇ ياكى قەلبىمنى ئازابلىق تەشۋىشلەر چىرمىۋالغانلىقىدىنمۇ، تەبىئەتنىڭ بۇ گۈزەللىكى مېنى ئۆزىگە تارتالمايتتى.

قوڭغۇراق چېلىنىش بىلەن كىتاب - دەپتەرلىرىمنى قولتۇقلاپ سىنىپتىن چىقتىم، ئوقۇغۇچىلارنىڭ قىيا - چىيالىرى قۇلىقىمغا كىرمەيتتى. ئىشخانىغا كىرىشىمگە ئوقۇتقۇچىلار «پاراققىدە» كۈلۈشۈپ كەتتى. مەن چۆچۈپ ئۇلارغا قارىدىم. ئۇلار يەنە كۈلۈشۈپ كەتتى. مەن ئوڭايسىزلىنىپ قالدىم.

— رۇقىيە، قانداق خىياللار قايىنىمىدا ئۈزۈۋاتاتتىڭىز؟ ئەجەب چۆچۈپ كەتتىڭىزغۇ؟!

— ئەجەب ··· بولمايچۇ؟ بۇنداق ۋاقىتتا ئادەمنىڭ قىلىدىغان خىيالى كۆپ بولىدۇ.

— ھەي، سىلەر ئۆز ۋاقتىدا قىلغان خىيالنى قىلغاندۇ. بۇنىمۇ سۈرۈشتۈرۈش كېتەمدۇ؟!

كۆلكە - چاقچاقلار ئۈزۈنغىچە توختىمىدى. بىز ئاساسەن تەڭتۇش بولغاچقا، خېلى - خېلى چاقچاقلارنى قىلىشساقمۇ قىزىرىشىپ قالمايتتۇق. ئۇلار خىزمەت بېسىمىدا چارچىغان نېرۋىلىرىنى مۇشۇ ئۇسۇل بىلەن تىنچلاندۇراتتى. دەرسكە كىرىش قوڭغۇرىقى چېلىنىش بىلەن، دەرسى بار ئوقۇتقۇچىلار ئالدىراپ

سىنىپقا مېڭىشتى. خۇددى قايناۋاتقان قازانغا سۇ قۇيغاندەك ئىشخانا ئىچى جىمىپلا كەتتى. دوستۇم زۆھرە بىلەن ئىككىمىزلا قالغاندۇق. زۆھرە ئالىي مەكتەپتىكى مەكتەپدىشىم بولۇپ، مەندىن ئىككى يىل بۇرۇن مەكتەپ پۈتتۈرگەن. ئوقۇۋاتقان چاغ-لاردا يۇرتداشلار چېيى ياكى بەزى پائالىيەتلەردە پات - پات ئۇچرىشىپ تۇرغان بولساق، خىزمەتكە چىققان ئون يىلدىن بۇيان ئارىلىشىپ يېقىن دوستلاردىن بولۇپ قالغاندۇق. مەكتەپتىكى رومانتىك مۇھەببەت كەچۈرمىشلىرىمدىن ئۇنىڭ خەۋىرى بار ئى-دى. ئۇ ناھايىتى گەپدان، خۇش چاقچاق، چىقىشقاق ئىدى.
مېنىڭ ئېغىر - بېسىق مىجەزىم ئۇنىڭغا بەك ياقاتتى. جىم بولۇپ قالسام، «ئۆزۈڭ گەپنى ئاز قىلغىنىڭ بىلەن كۆزۈڭ ھەممىنى سۆزلەپ بېرىدۇ» دەيتتى. ھەقىقەتەن خۇشاللىقىم، قايغۇ - ھەسرىتىم ئۇنىڭ نەزىرىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايتتى. خۇشاللىقىمنى كۆرسە: «ۋۇجۇد - ۋۇجۇدلاردىن تاراۋاتقان، تو-مۇرلاردا دولـقۇنلىنىۋاتقـان بـەختىـيار تـۇيغـۇلارنى سېزىۋا-تىمىنا؟!» دېسە، پەرىشان كۇنلەردە: «پۈتۈن يەر - جاھاننى تىترىتىپ، دۇنياغا پاتمىغان ھەسرەتلىك بىر چۇقاننى ئاڭلىغاند-دەك قىلىۋاتىمەن» دەپ، مېنى كۆلدۈرەتتى ھەم ئۆز نۆۋىتىدە يەنە خۇشاللىقىمغا خۇشاللىق، ئىمجان قەلبىمگە مەدەت ۋە ئىلھام بېرەلەيتتى. مەنمۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن تەسەللى تاپاتتىم.
— ھەي ... يەر - جاھان ئاپئاق قارغا پۈركىنىپ، گۈزەل تۇسكە كىرگەن مۇشۇ مىنۇتلاردا ماۋۇ ئىشخانىمىزنىڭ تورۇسىدا بىر پارچە قارا بۇلۇت ئەگىپ قاپتىغۇ؟! — دېدى زۆھرە كۈلۈپ. مەن ئۇنىڭغا قاراپ قويۇپ ھېچ ئىش بولمىغاندەك تاپشۇرۇقلارنى تەكشۈرۈشكە تۇتۇندۇم.
— ھاي ... ھاي ... بولدى قىلايلى، ئۆزىمىزنى قەستەن ئىشقا زورلىمايلى، ئـەتە زامـان ئاخـىرى بولمايدىغاندۇ - ھە؟! — ئىككىمىز تەڭلا كۈلۈشۈپ كەتتۇق.

— بىرنەچچە كۈن بولدى، كەيپىياتىڭ ئانچە ياخشى ئەمەس. ئايرىم سۆزلەشكۈدەك پۇرسەتمۇ بولمىدى. زادى نېمە بولدى؟ — دېدى زۆھرە يېقىن كېلىپ ئولتۇرۇپ كۆيۈنگەن ھالدا، — تاجىخان ئاچام ئاغرىپ قالمىغاندۇ - ھە؟

— ياق.

— مىجەزىڭ يوقمۇ؟

— ياق. ئۇنداق ئەمەس.

— ئەمىسە، نېمە بولدى؟

— مەن ··· مەن ··· — پۈتۈن ۋۇجۇدۇمنى ئازابلاۋاتقان، چىدىغۇسىز بىر ھەسرەت ۋولقانغا ئايلىنىپ پارتلاپ چىقىدىغاندەك تەنلىرىم توختاۋسىز تىترەيتتى. ئۆزۈمنى تۇتالماي ئۇنىڭغا ئېسىلىپ يىغلىۋەتتىم. مېنى يىغلاپ ئېچىنى بوشىتىۋالسۇن دېگەن چېغى، ئۇ يۈگۈرۈپ بېرىپ ئىشخانا ئىشىكىنى يېپىپ قويۇپ كېلىپ بېشىمنى سىلاپ يېنىمدا «جىممىدە» ئولتۇرۇپ كەتتى.

— بولدى، يىغلىما. يان ئىشخانىدىكىلەر ئاڭلاپ قالمىسۇن، — ئۇ ياشلىرىمنى سۈرتۈپ، بىر پىيالە چاينى ئالدىمغا قويدى، — ئىشتىن قايتىدىغان ۋاقىت بولۇپ قاپتۇ. بىزنىڭ ئۆيگە بېرىپ پاراڭلىشايلى.

ئىككىمىز مەكتەپتىن چىققاندا يەر - جاھان گۇگۇم قاراڭغۇلۇقىغا چۆمگەن بولۇپ، ئاپئاق قار سالغان پاياندار چىراغ نۇرىدا كۈمۈشتەك پارقىراپ تۇراتتى. يىغلىۋالغاچقىمۇ ياكى ساپ ھاۋانىڭ ھۇزۇرىدىنمۇ ئۆزۈمنى ئازراق يېنىكلەپ قالغاندەك سەزدىم.

مەن تولىمۇ قېلىن قار ياغقان بىر سەھەردە تۇغۇلغانىكەنمەن. كىچىكىمدە ئاپام مېنى ئويغىتالمىسا، «قار ياغدى» دەپ ئويغىتاتتى. مەن دېرىزىدىن پاختەكتەك - پاختەكتەك لەپىلدەپ يېغىۋاتقان ئاپئاق قارغا قاراپ ئۆزۈمنى باسالماي قالاتتىم - دە،

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

كىيىملىرىمنى چالا ـ بۇلا كىيىپ سىرتقا يۈگۈرەيتتىم. ئاپامنىڭ «قېلىنراق كىيىڭ، زۇكام داپ قالسىڭىز ئۆكۈل ئۇرىدىغان گەپ ...» دېگەن ئاگاھلاندۇرۇشلىرىمۇ قۇلىقىمغا كىرمەيتتى. كوچىنىڭ ئوتتۇرىسىغا بېرىۋېلىپ كۆككە قاراپ ئۇزاققىچە تۇراتتىم. قار ئۇچقۇنلىرى كىرپىكلىرىمگە قونۇپ، يۈزۈمنى غىدىقلاپ ئوينايتتى، لەۋلىرىمدە ئېرىپ شەبنەم تامچىلىرى ھاسىل بولاتتى. يۈزۈم ئانارنىڭ دانىسىدەك قىزىرىپ، پۇت ـ قولۇم توڭلاپ ئۇيۇشۇپ، قار پومزەكلىرىنى تۇتالماس بولۇپ قالغاندا ئاندىن تەستە ئۆيگە قايتىپ كىرەتتىم. ئەگەر يۇمىلىغۇدەك قار ياغسىغۇ بولدى، مېنى ئۆيگە ئەكىرىپ كېتىش تەسكە چۈشەتتى ... توڭلاپ كەتكەن قوللىرىمنى پارغا قاقلاپ ئىسسىتالماي دادامنىڭ قوينىغا تىقىۋالاتتىم. «ھەي شەيتان، شۇنداقمۇ جاندىن قىينىغان بارمۇ؟» دەيتتى ئاپام بۇ ھالىمنى كۆرۈپ. بارماقلىرىم ئۇششۇگەن بولسا كېرەك، سەل ئىسسىغاندىن كېيىن پۇت ـ قولۇم قىچىشىپ ئارام بەرمەيتتى. شۇنداق قىچىشاتتىكى، تاتلاپ ھېچ ھالىم قالمايتتى.

ھېلىمۇ ئېسىمدە، بىر يىلى قىشتا يۇرتىمىزدا مەن يۇمىلىغۇدەك قار ياغمىدى. ياغمىدى دېسەم بولماس، يېغىشى ياغدى، ئەمما بوران كۆپ چىققاچقا قار يېغىپ بولغۇچە ئۇچۇرۇپ كېتىپ ماڭا يۇمىلىۋالغۇدەك پۇرسەت بەرمىدى. كۆتە ـ كۆتە، قاردا يۇمىلالماي ئىچىم بەك پۇشتى. دادام بۇ ھالىمنى كۆرۈپ بىر كۈنى ئىدارىنىڭ ماشىنىسىنى ئەكەپتۇ. دادام مېنى ماشىنىغا ئولتۇرغۇزۇپ شەھەر سىرتىدىكى بىر دۆڭلۈك قېشىغا بارغاندا ماشىنىنى توختاتتى. مەن ماشىنىدىن چۈشۈشۈمگە «قېنى قاردا يۇمىلىۋالامسىز» دېدى ـ دە، شوپۇر بىلەن قاقاقلاپ كۈلۈشۈپ كەتتى. شۇ چاغدىلا دادامنىڭ مېنى بۇ جايغا ئەكېلىشتىكى مەقسىتىنى بىلدىم. چىققان بوران قارلارنى ئۇچۇرۇپ كېلىپ مۇشۇ دۆڭنىڭ كەينىگە دۆۋىلەپ قويغانىكەن. مەن دادام بىلەن بىللە

قاردا پۇخادىن چىققۇچە يۇمىلىۋالدىم.

زۆھرە ئۆيىنى يېڭى ئۇسلۇبتا تولىمۇ چىرايلىق ياساتقان بولۇپ، سەرەمجانلىرى كۆزنى قاماشتۇراتتى. بۇ ئۆيگە قاراپلا ئۇنىڭ ئۆي تۇتۇشنى بىلىدىغان، ئىشقا ماھىر، چېچەن - پاكىزلىقىنى بىلىۋالغىلى بولاتتى.

— ئولتۇرە، رۇقىيە، ئىككىمىز بوگۇن قانغۇچە مۇڭدىشىۋالايلى. ئۆزۈڭمۇ بىلىسەن، ئۆمەرجان يەنە ئالدىنقى سەپكە خىزمەتكە كەتتى. بىر يىلنىڭ يېرىمىدا ئۆيدە بولسا، يېرىمىدا سىرتتا. نېمە ئامال دەيسەن، ئوغلۇم ياشارنى ئاپام بەك يالغۇز قالدىم، بىرنەچچە كۈن يېنىمدا تۇرسۇن، دەپ ئەكىتىۋالدى. مانا كۆرۈپ تۇرۇپسەن، «يارىم كەتتى يىراققا، سىلىپ ئوتقا - پىدراققا» دەپ ناخشا ئېيتىپ ئولتۇرۇپتىمەن، — ئۇ شەيتانلىق قىلىپ مېنى كۈلدۈرۈشكە ئۇرۇناتتى.

— قانداق قىلسام بولار سېنىڭ مۇشۇ قىلىقلىرىڭنى ...

— ئاداش، سەن شۇنداق دەيدىكەنسەن، لېكىن ئۆمەرجاننىڭ شۇ قىلىقلىرىمنى كۆرگىسىمۇ كەلمەمدىغاندۇ - ھە؟ ئايلاپ - ئايلاپ مۇشۇ يالغۇز ئۆيگە تاشلاپ قويۇپ كېتىدۇ.

ئىككىمىز تەڭلا كۈلۈشۈپ كەتتۇق.

ئۇ تاتلىق - تۇرۇملەرنى تىزىپ، قېنىق چاينى دەملەپ ئالدىمغا ئەكەلگەندىن كېيىن:

— سەن چاي ئىچكەچ ئولتۇرۇپ تۇر. مەن بىردەمدە تاماق قىلىمەن، — دەپ ئاشخانا ئۆيگە ماڭدى.

— تاماقنى بىللە ئېتەيلى، — دېدىم مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ.

— بولدى، بولدى. مېنىڭ چاققانلىقىمنى بىلىسەنغۇ-ھە؟! تاماق ھازىر تەييار بولىدۇ. بۇنى كۆرگەچ ئولتۇر، — ئۇ بىر ئالبومنى قولۇمغا تۇتقۇزۇپ قويۇپ چىقىپ كەتتى.

ئالبومنى تىزىمغا قويۇپ ئۇزاقتىن - ئۇزاق ئولتۇرۇپ كەتتىم. ئۇنى ئاچقۇم يوق! ئالبوم ئۈستىدىكى قوللىرىم توختاۋسىز تىترەيتتى. «ياق، ئاچمايمەن، ئاچمايمەن!» يۈرەك قەپىسىمنى مۇشتلاپ چىقىۋاتقان بۇ سادا قۇلاق تۈۋىمدە جاراڭلاپ، تىنچ قەلبىمدە دەھشەتلىك دولقۇن پەيدا قىلاتتى. «جۇرئەت، ھەي جۇرئەت! ئالبومنى ئاچساملا سەن ئەينى ۋاقىتتا مېنى ئالدىغان شۇ كۆزلىرىڭ بىلەن تىكىلىپ قاراپ تۇرارسەن، سەن ئۇن نەچچە يىللىق قايغۇ - ھەسرىتىمنىڭ، ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغان سۆيگۈلىرىمنىڭ جاۋابكارى سەن! ... بەلكىم، شۇ كۆزلىرىڭ بىلەن يەنە قانچىلىغان يۈرەكلەرنى زېدە قىلغانسەن - ھە؟! سېنى نېمە دەپ چاقىرسام بولار؟ نائەھلىي! قارا يۈز! ئالدامچى! ...»

ئالىي مەكتەپنىڭ ئىككىنچى يىللىقىدا ئوقۇۋاتقان چاغلىرىم ئىدى. بۇ يىل تۇنجى قار كېچىكىپ ياغقىنى بىلەن خېلى قېلىن ياغدى. مەن دوستۇم گۈلشەن بىلەن بىللە قارنى تاماشا قىلىش ئۈچۈن ساۋاقدىشىمىز ئايشەمگۈلنىڭ ئۆيىگە باردۇق. ئۇنىڭ ئۆيى ئايرودروم ئەتراپىدىكى بىر يېزىدا بولۇپ، قىشلىق مەنزىرىسى بەكمۇ گۈزەل ئىدى. ئۆيدىن چىقىپ ئازراق ماڭساقلا كەڭرى كەتكەن ئايروپىلان ئۇچۇش مەيدانى كۆز ئالدىمىزدا نامايان بولاتتى. قېلىن ياغقان قاردا بۇ مەيدان ئەسلىدىكىدىنمۇ ھەيۋەتلىك كۆرۈنەتتى. بىز ئۈچ قىز قىن - قىنىمىزغا پېتىشماي بىر - بىرىمىزنى قوغلىشىپ، پوملاقلىشىپ، قار پومزەكلىرى ئېتىشىپ قانغۇچە ئوينىۋالدۇق. ئۇنى ئاز دەپ بىر - بىرىمىزنىڭ چاپىنىنىڭ ئىچىگە قارلارنى تىقىۋېتەتتۇق، قاقاقلاپ كۈلۈشەتتۇق، ۋارقىرىشاتتۇق، ناخشا ئېيتاتتۇق ... ئاۋازىمىز كۆكتە ئەكس سادا پەيدا قىلاتتى. قەلبىمدە ئاجايىپ شېرىن تۇيغۇ — شېئىر ئىلھاملىرى دولقۇنلايتتى. ئۆزۈمنى قار ئۈستىگە تاشلى-

دىم ـ دە، ۋۇجۇدۇمدىن ئۇرغۇپ چىقىۋاتقان شېئىرىمنى ئاۋا-
زىمنى قويۇۋېتىپ دېكلاماتسىيە قىلدىم. قەلبىمدىن يېڭى ـ يېڭى
پىكىرلەر، ئۇرغۇلۇق مىسرالار تامچىلاپ تۇراتتى. ئاھ، تەبى-
ئەت، سەن نەقەدەر گۈزەل ـ ھە!

يالقۇنلار مۇھەببەت قەلبىم قېتىدا،
تەبىئەت سەن كەبى تولۇپ سېھىرگە.
سۆيمەكتە ئاپئاق قار تىمتاسلا كېلىپ،
قانماق بولۇپ سۆيگۈمنىڭ ئوتلۇق مېھرىگە.

كەل سۆيگىن، سۆيۈۋەر بولمىغىن خىجىل،
مۇھەببەت ئۇچقۇنى ساڭا كۇپايە.
رازىمەن تامچىلاپ سىڭىپ زېمىنگە،
ئەتراپقا ئېچىلسا رەڭمۇرەڭ لالە.

قانچىلىك ۋاقىت ئۆتكەنلىكى نامەلۇم، كۆزۈمنى ئېچىپ
قارىسام ناتونۇش بىر چىراي ھەيرانلىق بىلەن ماڭا قاراپ تۇرۇپ-
تۇ. يۈرىكىم «جىغ!» قىلىپ قالدى. «ۋايجان!» دېدىم ـ دە،
ئورنۇمدىن سەكرەپ تۇرۇپ كەتتىم.

— گۈلشەن! ئايشەمگۈل! … — ئۇلارنىڭ قارىسىمۇ كۆرۈن-
مەيتتى. مەن داجىپ قاچماقچى بولدۇم …

— سىزنى تازا قورقۇتۇۋەتكەن ئوخشايمەن، قورقماڭ،
قورقماڭ. بىز ئاۋۇ يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتۇق، — دېدى
يىگىت يول بويىدا قولىنى پۇلاڭلىتىپ تۇرغان بىر توپ ئوغۇللار-
نى كۆرسىتىپ، — بۇ يەردە ياتسىڭىز ھوشىدىن كەتكەن چېغى
دەپ ئەنسىرەپ يۈگۈرۈپ كەپتىمەن …

— دوستلىرىم بىلەن كەلگەن… ئۇلار ھېلى بار
ئىدى … — دېدىم دۇدۇقلاپ. يۈرىكىم سەل ئورنىغا چۈشكەندەك
بولدى.

— ھە، مەن ئۆزۈمنى تونۇشتۇرۇپ قوياي، ئىسمىم جۇر-
ئەت. بىز مەكتەپداشقۇ دەيمەن؟

مەن ئۇنىڭغا سەپسالدىم.

— ھە؟ ئەسلى سىز ئىكەنسىز - دە! — قورقۇپ تاتىرىپ كەتكەن يۈزۈم خىجىللىقتىن قىزىرىپ كەتتى.

— بىرەر ئىش بولمىغاندۇ؟ — دېدى ئۇ كۈلۈپ، — ئەجەب ئەنسىرەتتىڭىز - ھە؟!

— ياق ... مەن ... شېئىر ... ياق، ھېچ ئىش يوق ... گۈلشەن، ئايشەمگۈللەر نەگە كەتكەندۇ؟ — دېيەلىدىم ئارانلا.

— بىرەر ئىش بولمىغان بولسا ياخشى. مەن كەتتىم، خوش، — ئۇ يۈگۈرگىنىچە دوستلىرى قاتارىغا قېتىلىپ كەتتى ...

ئۇنىڭ ئارقىسىدىن قاققان قوزۇقتەك قاراپ قالدىم ... مەكتەپ ئوقۇغۇچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ بۇ كېلىشكەن رەئىسىنى كىم بىلمەيدۇ دەيسىز؟! ئۇ مەكتىپىمىزدىكى قىزلار تەلۋىلەرچە چوقۇنىدىغان يىگىتلەرنىڭ بىرى ئىدى. مەكتەپ ئىچىدە ئۇچرى-شىپ قالساق ئەيمىنىپ قارالمايتتۇق، لېكىن قىزلار سىنىپ ياكى ياتاق دېرىزىلىرىدىن مارىشىپ يىراقتىن كۆزىتەتتى. بىر-بىرىگە چاپلىشاتتى ... «سەۋزىدىن خەۋەر يوق، گۆرۈچ دەم يەپتۇ» دېگەندەك، يەنە بىر - بىرىدىن قىزغىنىشىپ ئۆزئارا قىزىرىشىپمۇ قالاتتى.

ئوغۇللارنىڭ قارىسى يىتكەندىن كېيىن، ئىككى خىيانەتچى دوستۇم يېنىمدا پەيدا بولدى. ئۇلار ئەسلى ئوغۇللارنى يىراقتىن كۆرۈپ مۆكۈۋالغانىكەن.

— ھە، خائىنلار، مېنى تاشلاپ قويۇپ نەگە قېچىپ كېتىش-تىڭ؟! — خاپا بولۇپ ھەر ئىككىسىنى قارغا بېسىپ، قىلغىنىغا توۋا قىلدۇرۇپ، ئارقا - ئارقىدىن كەچۈرۈم سورىتىپ، ئاندىن ئاران بولدى قىلدىم.

— رۇقىيە، ئېيتقىنە، ئۇنىڭ بىلەن نېمە دېيىشتىڭلار؟ — دېدى ئايشەمگۈل ھاسىرىغان ھالدا.

— قېنى دېگىنە، ئۇ جىقلا گەپلەرنى قىلىپ كەتتى. زادى نېمە دېدى؟ — دېدى گۈلشەن ئۇستۋاشلىرىدىكى قارلارنى قېقىشقىمۇ ئۇلگۈرمەي.

— نېمە دەيتتى، سىزنى يالغۇز قالدۇرۇپ قېچىپ كەتكەن ئىككى يۈزلىمىچى قىزلارغا ھەرگىز ئارىلاشقۇچى بولماڭ! ئۇلار دوستلۇققا يارىمايدۇ، بۇنداق قىزلارنى ھەرگىزمۇ ئەر ئالمايدۇ، دېدى، — دېدىم مەنمۇ بوش كەلمەي.

— يالغانچى ...— ئۇچىمىز يەنە پوملاقلىشىپ كەتتۇق.

شۇ ئىشتىن كېيىن ئۇنى ئەسلەيدىغان بولۇپ قالدىم. «جۇرئەت» — بۇ ئىسىم دائىم قۇلاق تۈۋىمدە جاراڭلاپ تۇراتتى. ئۇنىڭ سىيماسى ھېلى كۆز ئالدىمغا كەلسە، ھېلى يوقاپ كېتەتتى. نېمىشقىكىن، بەزىدە ئۇنىڭ چىرايىنى پەقەت كۆز ئالدىمغا كەلتۈرەلمەي ئازابلىنىپ كېتەتتىم. «ئەجەب ئىش، بىر كۆرگەن كىشىنىڭ چىرايىنى ئاسانلىقچە ئۇنتۇپ قالمايتتىمغۇ؟» دەپ ئۆز- ئۆزۈمنى ئەيىبلەپ كېتەتتىم. بىئاراملىق ئىچىدە بىرنەچچە كۈن ئۆتۈپ كەتتى. بىر كۈنى كەچلىك مۇزاكىرىدە دەرس ئۆگىنىپ ئولتۇراتتۇق. سىنىپ ئىچىدىكى ۋاراڭ - چۇرۇڭلار تويۇقسىز توختاپ قالدى. بۇ ھەيران قالارلىق ئىش ئىدى. ئادەتتە سىنىپ باشلىقىمىز «بولدى، پاراڭ قىلماڭلار!» دەپ ۋارقىراپ كەتسىمۇ بېسىقمايدىغان پاراڭلار بېسىقىپ كەتكەنىدى. ئاجايىپ ئىش! دەرس مۇنبىرىگە قارىدىم، مۇئەللىم كۆرۈنمەيتتى. كۆزۈم ئىشىك ئالدىدىكى بىر گەۋدىگە چۈشۈپ يۈرىكىم «قارت!» قىلىپ قالدى. ئۇ جۇرئەت بولۇپ، سىنىپ ئىچىگە تەپسىلىي قاراۋاتاتتى. ئۇنىڭ چاقناپ تۇرغان قارا كۆزلىرى مېنىڭ كۆزۈم بىلەن ئۇچراشقاندا ۋۇجۇدۇم چاقماق سوقۇۋەتكەندەك جۇغۇلداپ كەتتى. ئۇ كۆزىنى ئەپقاچتى - دە، كەينىگە بۇرۇلۇپ

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com